

ବାର୍ଷିକୀୟ ଲାଭ:			
ମାତ୍ରା	ମାନ. ଟ.	ମାତ୍ରା	ମାନ. ଟ.
12	10 —	6	6 —
11	9 50	5	5 50
10	8 75	4	4 75
9	8 —	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

Q30603

1877—1886 ଶ୍ରୀଲିଙ୍ଗାର୍ଥ

საბოლოოტივი და საღიტერაზური გაზეთი

1877—1886 ନେଇନ୍ଦ୍ରାଦୀ

გაზეთი „ივერია“ 1 ივნი-
სიღამ წლის დამლუქაშე
ლის 6 მა. 50 კაბ.

რედაქციისაგან

განმეორებით გაცხადებთ სა-
უგელთაოდ, რომ ვისაც მსო-
ლოდ 5 მანეთი აქვს შემოტა-
ნილი და მაისის დამდეგს და-
ნარჩენი ხუთი მანათიც არ წა-
რმოადგინა, - გაზეთის გზავნა
მოესწო. (10—4)

ԱՅՈՒԹԵ ԸՆԹԱՌ

ჩარკვიანის წიგნის მაღაზიაში ისყი-
დება წიგნი «საქართველოს სამო-
თხე», 10 მანათად. (3—2)

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ, 4 ପଞ୍ଚମି

კაცობრიობის წინ სვლას სათა-
ვეში, ურმის თავში უდგანან დაწი-
ნაურებულნი ერნი, როგორც
ცალკე ერს დაწინაურებულნი კაც-
ნი. ეხლანდელის დროის ცივი-
ლიზაციამ ისე დაუახლოვა ერთმა-
ნეთს სხვა-და-სხვა ერი, რთული
ძაფები ცხოვრებისა ერთის ერთის
ისე გადაბა მეორის ცხოვრების ძა-

ଓଡ଼ିଆ ଶର୍ମିଳା

გურულების ყოფა ცხოვრება

(၁၂၃၂၂၂၀*)

რასაკეირველია, დიდი არ არის
გურულების წარმოება, მაგრამ რაც
არის, მომჟირნება და დაშოაგველ
ხალხს იმითაც შეეძლო გაშლილი თუ
არა, უნაკლულო ცხოვრება მაინც,
ასეთი მცირე შემოსავლის ხალხს
ჰქმართებდა ძლიერ ხელ-მოქერილი და
მოსაზრებულ ეკონომია; მაგრამ ჩენ-
ჭი ნუ იკითხავთ ეკონომიას...

როცა აქაურ ხალხის წლიურ გა-
საევალზედ გვაქვს საუბარი, გვერდს
ავულით ყველა იმას, რაც, საზოგა-
დო წესისამებრ, მიღის სახელმწიფო
და საბატონო გარდასახადში, ეკვლე-
სიისა და მის მოსამსახურების სამსა-
ხურში და სხვა ამისთანაებში. ეიტ-
ყვით მხოლოდ იმას, რაც ხალხის
უგუნურ ჩვეულებათა და ცრუ-მორ-
წმუნეობას მიაქვს, იმ ჩვეულებათა,
რომელიც დიდ ეკონომიკურის ზა-
რალის სამაგიეროს არაფერს სარგებ-
ლობას არ იძლევებიან. ყურს არ
ვათხოვებთ აქაც ათას ნაირ წერილ-
შან საგნებს: მყითხავებისა და «ქადა-
გად» დაცემულების-ზეირ წარმომდგარს

^{*)} nб. «*Земля*» 1886 № 114 и 117.

კეცებსა, რომ ერთის ერის წინ წაწევა
ეორის წინ წაწევას მოასწავებს
ოლმე... ეხლანდელის განათ-
ლებულის ქვეწების შინაური და
აგარეო ცხოვრება ერთმანეთზეა
დამოკიდებული და ერთმანეთთან
შერთული იმის ძალითა და მეო-
დებითა, რასაც ცივილიზაციას ეძა-
რიან. აი ამიტომაც არც ერთი გა-
რათლებული ერი გულ-გრილად
ერ დაწეს ყურებას, როცა მეო-
რე განათლებულოვე ერი სცდი-
ლობს ძველს ცხოვრებას ახალი
ღონე მისცეს, ადამიანთა ერთმანეთ-
ი მოთავსებას სხვა სათავე გაუდე-
ოს, სხვა საძირკველი ჩაუდგას.
ამითი აიხსნება იგი დიადი ჟუ-
რადლება, იგი მხურვალე მონაწი-
ლეობა, იგი გულის-ცემა, რომლი-
აც დღეს მოელი განათლებული
ცროპა თვალსა და უკრს ადვ-
ებს დიდის გლადისტონის პრო-
ექტს ირლანდიის თვით-მართვე-
ლობის შესახებ. არ არის არც
რთი გაზეთი, რომ დღეს მაგ
როექტის ბედზედ არ ლაპარა-
ობდეს, ან არ თანაუგრძნობდეს,
ნ არ იწუნებდეს. წუნი და მო-
წონება განუკრებნი და-ძმანი არიან
რის ცხოვრებაში, ძველი ახალს...
შეუტიდებლად არ უთმობს გზა-
ა და ადგილსა და აქედამ წარ-
ოსდგება ხოლმე მომხრეობა და
წინააღმდეგობა ერთსა და იმავე
ერში ერთსა და იმავე საგანზედ

არალს; არ მოვიხსენიებთ აგრეთვე
უკერ საქმი-დღეების უქმობას, მაგ.,
არასკეთისას, როცა მიწას ვერ შეეხე-
იან, ნახევარ შაფათისას, „ქაიჯრო-
ასა“ (ქარის უქმე), «კოხიჯრობასა»
სეტყვეის უქმე) და სხვებსა, თუმცა-კი
მათგან მოტანილი ეკონომიკური და
ნეობრივი ზარალი წერილმანად არ
აითვლება.

ხალხის ჩვეულებას ყოველთვის
რ შეიძლება იმ თვალით შევხედოთ,
ოუ რა სარგელობა მოაქვთ. ბევრია
მისთანა ჩვეულება, რომელიც ამა-
ღლებს ხალხის ზნებას, ამნევებს,
უნერგავს გულში მაღალსა და პა-
ტიოსანს გრძნობასა თავის წარსულის
ცხოვრებისა და მამულის მიმართ.
ორგი კიდევ ებმარება აწმუნ-ცხოვრე-
ბის წინ-შველელობას, მაგ., ჰუკელის
ალხში ურთი-ერთ შორის მისელა-
ოსელას, ერთმანეთის ცხოვრებისა
და აე-კარგიანობის გავებასა და სხვა-
თ. როგორც უნდა იყვნენ ეკონო-
მიურად ეს ჩვეულებანი, ყოველს შემ-
იხვევაში მათი ძირიანად აღმოფხვრა
ასარგებლოდ არ ჩაითვლება. გან-
კარგების წინააღმდეგ კი არას ვიტ-
ევით, მეტადრე მაშინ, როცა ჩვეულე-
ბის ნამდვილი სულიც რჩება და ხალ-
ხიც ეკონომიურად არ იჭილიტება. არ
უნდა მოვშალოთ აგრეთვე ხალ-
ხის ისეთი ჩვეულებაც, რომელიც
არც ზნესა და არც ჯიბეს არც არას
არნებს და არც არას ჰმატებს, მაგრამ

ხოლმე. დღეს ამ უოფაშია გლად-
სტონის პროექტი, რომლის დე-
და-აზრიც უკვლად უნდა გლულობა
და დირსი გულ-შემატებივრობისა
და თანაგრძნობისა. ინგლისის პარლამენტის წესით
უკველივე კანონ-პროექტი სამჯერ
უნდა იყოს წაკითხული და სამ-
ჯერვე შეწუნარებული და მოწო-
ნებული პარლამენტისაგან. უამი-
სოდ რომელისამე წაკითხვის შემ-
დეგ დაწუნებული პროექტი კანო-
ნად ვედარ დაიღება და უარ-უო-
ფილად ჩაითვლება. გლადსტონის
პროექტი პირველ წაკითხვის შემ-
დეგ შეწუნარებულ იქმნა პარლა-
მენტის მიერ, ხოლო მეორე წა-
კითხვის შემდეგ პარლამენტმა და-
იწუნა 30-ს ხმის უმეტესობით. ამ
უარყოფას აპრალებენ რადიკალე-
ბის მეთაურს ჩამპერლენსა, რომ-
ლის დასი ეხლაბადელს პარლა-
მენტში 45-ის კაცისაგან არის შე-
მდგარი. ეგ დასი კონსერვატო-
რების და ზომიერ ლიბერალების
დასს შეუერთდა და ამის გამო
იძლივა დასი გლადსტონისა. ჩამ-
პერლენმა გლადსტონის პროექ-
ტის წინააღმდეგ გტელი სიტუა-
ციანმოსთვა პარლამენტში და უო-
ფილი უანგარო რადიკალი გააკ-
ვირვა მით, რომ ჩამპერლენმა, მაგ
მეთაურმა რადიკალთა დასისამ,
მომხრეობა გაუწია კონსერვატო-
რებს და გლადსტონს კი გადუდგა.

ხალხს კი ძლიერ ასიამონებს, არ-
თობს და ავიწყებინებს დღიურ ბო-
როტსა.

არა-მოსაშლელ ჩვეულებათ გუ-
რულებისა პირველად უნდა დავსა-
ხოთ „კალანდის“ (calenda) დღე-

სასწაული, რომელსაც ყოველი გუ-
რული განურჩევლად წოდებისა და
წლოვან გებისა გულის ფანცქალით
მიეგებვის. ორის თთვით წინ შეუდგე-
ბიან ამისათვის შზადებას: ამზადებენ
ტყვია-წამალს, ჰმართავენ კოჭია «ჩი-
ჩილაკსა» და სხვასა. არ ვიტყვი, ეს
დღე ეკონომიურად ზარალს არ იძლე-
ვა მეთქი. პირ-იქით, უკანასკნელი
გურული ამ დღეისთვის ჰკლავს თა-
ვის ერთ ღორს და თითქმის ყველა
შინაურ ფრინველებს, რომლების გა-
სუქებაზედაც არა ერთი და ორი ფუ-
თი სიმინდი და ღომი აქვს დახარჯუ-
ლი. აგრეთვე «კალანდის» საჭირო
ცერემონიისათვის იგი ხარჯავს ფულ-
სა და ბევრ სხვა რამებსაცა. მაგრამ
სამაგიეროდ ამ დღესასწაულის მო-
გონება ამხნევებს გურულს გაჭირვე-
ბაში და არ უშევბს სასო-წარკვეთი-
ლებამდის, აძლევს შრომის ხალისსა
და სხვა. «კალანდას» ისა აქვს კიდევ
სასარგებლო მხარე, რომ აღორძი-
ნებს ხალხში საზოგადოებისა და
ურთიერთობრივს ხასიათსა: იშეია-
თად მოხდება, რომ ახალ-წელიწადს
მოსისხლედ გადაკიდებული მტერნიც
კი არ შერიგდნენ და კოცნასთან ერთად

ჭერა ვასუხი უთხრა ჩამბერლენს
რლანდიელმა დეპუტატმა სეკუ-
რონმა. ჩამბერლენსა ალაპარაგებ-
ო, სთქვა სეკურიონმა: გულაზებ-
ი თავ-მოუვარეობა და სურვილი
ირველ მინისტრად განდომისაო.
ოლოს თავისი სიტყვა სეკურიონ-
ა გლადსტონის ქება-დიდებით
დამთავრა: «ისტორია შარავანდე-
რით შეჭმოსავს გლადსტონის სა-
ელისაო იმის გამო, რომ მან მო-
ლო ბოლო ძველის-ძველს მტრო-
ს, რომელიც არსებობს ორთა
იქით უწვად შემოსილთა ერთა
ორისაო. შთამომავლობას ინგლი-
ისას და ირლანდიისას სახსოვ-
ად დარჩება გლადსტონი, რო-
ლოც დიდ-ბუნებიანი, დიდებული
აცი, რომელმაც ჩამოავდო ინგ-
ლისა და ირლანდიას შორის მო-
რიგება და მშვიდობა, უშიმარი
თელის სახელმწიფოსათვის, საკუ-
ოლო ინგლისისათვის, დასაქმა-
ოფილებელი ირლანდიისათვის
და საპატივო ორისავ ერისათვი-
ოა.»

მანც ვერ გასჭრა ამ ხანად ვარ-
ლამენტში ვერც სამართლიანმა
დედა-აზრმა გლადსტონის პროექ-
ტისამ, ვერც დიდმა და დიდად
აზტივცემულმა სახელმა გლადს-
ტონისამ, ვერც გულ-მხურვალე
იტყვამ გლადსტონის მომხრეები-
ამ და პროექტი მეორე წაკითხვის
ემდევ უარ-უოფილ იქმნა. ვარ-

କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

უნდა სამინისტროს დასთხოვ-
ოდა და გადამდგარიყო და მო-
ირდაპირე დაისათვის დაეთმო,
ოთვით პარლამენტი უნდა დაე-
სოვნა, ხელ-ახალი არჩევნი დაე-
შონა და ამ გზით დაჰკითხებოდა
წელისის ერთა. უკანასკნელი უფ-
ორ მოსალოდნელი იყო, ჯერ
მიტომ-რომ გლობუსტონი რომ
ადამდგარიყო, ენდონდელს გა-
ირებულ დროს ვერც საღუსტე-
რი, ვერც გარტინგტონი ვერ
გისრებდა ახალის სამინისტროს
დედგრძას და თუ ამ ერთი, ან მეო-
რე ამას იქმოდა, სულ თრიოდე
ლის მეტი სიცოცხლე არ ექმნე-
ოდა, რადგანაც ოცისა და ოც-
ა-ათის კაცის უმეტესობით პარ-
ლამენტში ვერც ერთი მინისტრი
ნგლისისა ვერ შეეჭიდება ქვეუნის
ართვასა: ერთი მცირეოდენი გა-
რაწევ-გადმოწევა რომელისამე და-
ის ათიოდე კაცთა საკმაოა, რომ
სწრაფულ მოუღოსა ამ შემთხვევაში
ოლო უკველს სამინისტროსა.
მისთანა განსაცდელს ვერ მიეცე-
ა კეთილ-გონიერი სახელმწიფო
აცი. ენდონდელის პარლამენტის
დათხოვნა, რომელსაც, რასაცირ-
ელია, ბევრი სარჯი და დრო
უნდა, მით უფრო სამართლიანია,
რომ იგი იყო ამორჩეული მაშინ,
როცა ირლანდიის პარლამენტის
ამო ჩამი-ჩუმიც არ ისმოდა ინ-

ის დროს, ხუთი-კი ჩამყოლები, ნუ დამაშვენებელნი. ჩამყოლების იცხვერი არმდენადაც მეტი იქმნება, მდენად უფრო მოსაწონია საზოგა-ორებისა და მასპინძლისათვის. ამისა-ვის ძლიერ ხშირად (უფრო შეძლე-ულ მოყვრის მხრით) თითო ზარი ესდგება ხოლმე 800—1000 ცხნო-ნი ქალებისა და კაცებისაგან. აუკი-ოებლად ზარს წინ მღვდელი უნდა უყოლოდეს; რაღანაც მღვდლებსა ბერებს «ტირილში» იზიდავს სა-ირავის ფულის მიღება, ამისათვის თითო ზარის წინ ხშირად შეხვდებით რულიად იმ მხრის სასულიერო კა-ებს, საიდამაც «ზარი» მოდის. ისე-ი მოძულებული მკედარი არ იქმნე-ა, რომელსაც ხუთი-ექვსი „ზარი“ ჩ მოუვიდეს მაინც. დაუმატეთ ამას თელი დაუპარიებელი სოფელი, ლედლები, ბერები, მონოზნები და დეილად წარმოიდგენთ, რომ თვი-ეულ ტირილში მოხვდება ხშირად 000—2000 სული. თავადების და-ირება ხშირად გასტანს მთელი კე-ია და სრულიად გურია რიგ-რიგობით აესწრება ხოლმე ამ ტირილს. წარ-ოიდვინეთ, ახლა ერთი ღარიბი სახ-ობის მდგომარეობა, როცა ამდენი ხენონსანი სტუმარი ეწვია. რა მზა-ება უნდა ჰქონდეს, რომ ყველას ატივი სცეს? განა მარტო სადილი უნდა აჭამოს! არა, სუფრა მთელი დღე დილოდან მოუკონიბოლო საო-მა-

